

Nr 118

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
avveckling av Törefors aktiebolags verksamhet m. m.
jämte i ämnet väckt motion.*

(5:e avd.)

I propositionen nr 128 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 21 april 1967, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsak enligt de riktlinjer som i protokollet förordats, medge ändrad användning av statens lån till Törefors aktiebolag och att efterge fordran som tillkommer staten på grund av sådant lån.

Enligt beslut på extra bolagsstämma den 19 april 1967 skall Törefors aktiebolag träda i likvidation. Detta medför att bolagets verksamhet kommer att avvecklas. I propositionen föreslås riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att medge ändrad användning av statens lån till bolaget och att helt eller delvis efterge fordran som tillkommer staten på grund av sådant lån. Sammanlagt uppgår lånen, i den mån de inte tidigare eftergivits, till 5,5 milj. kr. Lånen är förut avskrivna i statens räkenskaper. Någon medelsanvisning fordras sålunda inte i detta sammanhang.

Beträffande den närmare innebörden av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hänvisa till det följande och i övrigt till statsrådsprotokollet.

I anledning av propositionen har inom andra kammaren av herrar *Andersson* i Luleå och *Lorentzon* väckts en motion (II:1064), vari yrkats att riksdagen måtte *dels* i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsam utredning av Törefors AB hittillsvarande verksamhet och förutsättningar för fortsatt produktiv verksamhet, *ock dels* uttala att driften vid företaget i avvaktan på resultatet av undersökningen tills vidare skall fortsätta.

Beträffande motiveringen för motionsyrkandet hänvisar utskottet till motionen.

Utskottet. Törefors aktiebolag var ursprungligen i privat ägo och drev då sågverksrörelse och tillverkning av wallboard. På förslag av den s. k. Töreutredningen beslöts år 1954, att aktierna i bolaget skulle förvärfvas av Aktiebolaget Statens Skogsindustrier (ASSI). Detta bolag fortsatte att driva

sågverket men måste år 1961 lägga ner driften på grund av att tillgången på sågtimmer var otillräcklig. Före avvecklingen lade ASSI fram ett förslag, enligt vilket Töreforsbolaget skulle ta upp tillverkning av mineraluliplattor. Förslaget anmälades för 1961 års riksdag (prop. 1961: 81). I enlighet med riksdagens beslut (SU 92, rskr. 260) tillfördes bolaget 3,5 milj. kr. som ränte- och amorteringsfritt lån för investeringar samt 300 000 kr. som bidrag till försökstillverkning. I samband härmed övertog staten aktierna i bolaget. En ny plan för bolagets framtida verksamhet lades fram för 1965 års riksdag (prop. 1965: 83). Planen innebar i huvudsak, att bolagets tillverkningsprogram skulle läggas om och breddas samt att 2 milj. kr. av det lån bolaget år 1961 erhållit av staten skulle efterges för att undanröja ett hotande likvidationstvång. Riksdagen godkände (SU 82, rskr. 218) planen och anvisade 4 milj. kr. till lån till bolaget, varav hälften för investeringar och hälften som rörelsekapital. Härjämte anvisade riksdagen 4 milj. kr. för omedelbar avskrivning av lånet i statens räkenskaper.

Enligt statsrådsprotokollet gick rörelsen år 1965 med en förlust av ca 1,2 milj. kr. eller nära nog lika mycket som bolagets hela fakturerade försäljning. Av statsrådsprotokollet framgår vidare att någon förbättring av bolagets ekonomiska resultat inte inträdde under år 1966. Då det fanns anledning anta att bolaget kunde bli skyldigt att träda i likvidation upprättades balansräkning samt vinst- och förlusträkning per den 5 november 1966. Bokslutet visade att bolagets förlust under den dittills tilländalupna delen av verksamhetsåret uppgått till drygt 700 000 kr. Vidare framgick att aktiekapitalet gått förlorat i sådan utsträckning att likvidationsanledning förelåg enligt lagen om aktiebolag. Sedan revisorerna yttrat sig över bokslutet prövades frågan om bolagets ställning vid extra bolagsstämma den 19 december 1966. Härvid beslöts att åtgärder skulle vidtas för att undvika likvidation av bolaget. Den vid stämman framlagda likvidationsbalansräkningen har av bolaget i laga ordning lämnats för registrering hos patent- och registreringsverket.

Sedan det visat sig att det inte varit möjligt att inom den tid som anges i 148 § andra stycket lagen om aktiebolag vidta åtgärder som varaktigt kunde förbättra bolagets ställning, beslöt extra bolagsstämma den 19 april 1967 att bolaget skulle träda i likvidation.

Föredragande statsrådet har anfört att de kostnader som är förenade med den förestående avvecklingen ännu inte kan med säkerhet beräknas men att redan nu kan förutses att de lånemedel, som enligt riksdagens bestämmande år 1965 skulle användas till investeringar i produktionsapparaten, åtminstone delvis kommer att behöva tas i anspråk för att täcka avvecklingskostnaderna. Kungl. Maj:t hemställer i propositionen om bemyndigande att medge sådan ändrad användning av statens lån till aktiebolaget. I statsrådsprotokollet framhålls att det kan visa sig motiverat att staten i samband med avvecklingen i viss utsträckning efterger sina fordringar på bo-

laget. Kungl. Maj:t hemställer därför tillika om bemyndigande att efterge lån som bolaget erhållit av staten. Såsom framgår av det föregående uppgår dessa, i den mån de inte tidigare eftergetts, till 5,5 milj. kr.

Det beslut som fattats om avveckling av Törefors aktiebolag synes grundat på ingående överväganden rörande bolagets nuvarande situation och framtidsutsikter. Mot bakgrunden härav och vad i statsrådsprotokollet anförts om bolagets ekonomiska ställning delar utskottet föredragande statsrådets uppfattning att det inledda likvidationsförfarandet bör fortgå och verksamheten avvecklas. I enlighet med detta ståndpunktstagande avstyrker utskottet yrkandena i motionen II: 1064.

Utskottet tillstyrker att Kungl. Maj:t erhåller de begärda bemyndigandena. Lånen är förut avskrivna i statens räkenskaper, varför någon medelsanvisning inte fordras i detta sammanhang.

Enligt propositionen ter sig möjligheterna att underlätta en omställning för de anställda vid Töreforsbolaget till annan verksamhet nu något gynnsammare än för två år sedan, då riksdagen hade att pröva frågan om driften vid bolaget. Vidare har framhållits att arbetsmarknadsmyndighetens undersökningar av möjligheterna att bereda de anställda vid bolaget fortsatt arbete vid avvecklingen lett till det resultatet, att de anställda kan övergångsvis i länsarbetsnämndens regi beredas annat arbete i orten eller möjlighet till omskolning. Utskottet förutsätter självfallet att vid avvecklingen största möjliga hänsyn tas till de anställda. I detta sammanhang vill utskottet understryka föredragande statsrådets uttalande om att möjligheterna att tillgodose andra berörda intressenter också måste beaktas.

Utskottet hemställer,

1. att motionen II: 1064 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

2. att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att, i hudsak enligt de riktlinjer som förordats i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 21 april 1967, medge ändrad användning av statens lån till Törefors aktiebolag och att efterge fordran som tillkommer staten på grund av sådant lån.

Stockholm den 16 maj 1967

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Birger Andersson, Fritz Persson, Kaijser, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Ottosson, Mårtensson, Bertil Petersson, Wallmark, Wååg, Thorsten Larsson, Eric Gustaf Peterson, Nils-Eric Gustafsson och Nyman; samt

från andra kammaren: herrar Bohman, Blidfors, Ståhl, Almgren, fru Lewén-Eliasson, herrar Bergman, Mattsson, Gustafsson i Skellefteå, Lindholm, fru Holmberg, herrar Nilsson i Tvärålund, Svanberg, Mundebo, Jönsson i Arlöv och fröken Ljungberg.